

ERASMUS INTENZÍV PROGRAMOK

HOPPÁ

Disszeminációs füzetek

33.

ERASMUS INTENZÍV PROGRAMOK

2011

Tartalomjegyzék

5	ELŐSZÓ
7	MINŐSÉGFEJLESZTÉS AZ OKTATÁSBAN
11	A PÁLYÁZATOK MINŐSÉGÉNEK BÍRÁLATA
21	MEGVALÓSULT ÉS FOLYAMATBAN LÉVŐ INTENZÍV PROGRAMOK ÖSSZEFOGLALÓI
37	AZ ERASMUS INTENZÍV PROGRAMOK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI
41	ERASMUS INTENZÍV PROGRAMOK

ELŐSZÓ

A legújabb disszeminációs kiadványunkban bemutatott Erasmus intenzív programok a felsőoktatási intézmények számára nyújtanak lehetőséget arra, hogy egy projekt keretén belül tömbösített, nemzetközi kurzusokat tervezzenek meg és bonyolítsanak le. Míg az Erasmus leginkább mobilitási programjai miatt ismert, az itt bemutatott alprogram a felsőoktatási intézmények közötti projektalapú nemzetközi együttműködést támogatja.

Az intézmények közötti többoldalú nemzetközi együttműködés különösen fontos, hiszen a nemzetközi dimenzió bevonása kulcsfontosságú az intézmények versenyképességének szempontjából. A nemzetköziesedés iránti igény évről évre erősebben tapasztalható az egyetemek, főiskolák részéről, ugyanis alapvető elvárás, hogy az intézmények a nemzetközi szakmai körforgásban is benne legyenek. A mind erősebb piaci pozíció megszerzése szempontjából lényeges, hogy az intézmények olyan kurzusokat is kínáljanak, amit máshol nem oktatnak. Szintén lényeges, hogy az intézmények kurzuskínálatukban is kapcsolódjanak a Bologna-rendszer típusú felsőoktatási rendszer elvárásaihoz, ennek pedig egyik elengedhetetlen része, hogy olyan kurzusokat kínáljanak, amelyek külföldi hallgatók által is látogathatók. Ennek pedig alapvető feltétele az idegen nyelven oktatni tudó oktatói gárda megléte.

Jelen kiadvány célja, hogy közelebbről bemutassa a pályázattípust, megmutatva, hogy hogyan tud hozzájárulni az intézmények nemzetköziesítésének folyamatához, a szakmai horizont szélesítéséhez és a nemzetközi kurzuskínálat bővítéséhez. A pályázatok minőségi kritériumait is ismertetjük, számos gyakorlati példát szolgáltatva az elméleti szempontokhoz. Fontosnak tartjuk, hogy olyan tudnivalókat adjunk át olvasóinknak, amelyek segítségével szolgálhatnak új projektek elkészítésénél. Szándékunk, hogy a kiadvány egyfajta kézikönyvként is szolgáljon új intenzív programok megalkotásához. A kiadvány további része megvalósult, illetve folyamatban lévő projektek összefoglalóit tartalmazza, megmutatva az intenzív programok sokszínűségét. A kötet zárófejezete pedig azt mutatja be, mivé fejleszthetők a megvalósult Erasmus intenzív programok, milyen további együttműködések alapját képezhetik.

**Minőségfejlesztés
az oktatásban**

Az Erasmus program 1997 óta működik Magyarországon, azóta több mint 32 000 hallgató és 11 000 oktató utazhatott külföldre a program keretén belül. Míg a kezdetekkor csak a mobilitásra helyeződött a hangsúly, addig az Egész életen át tartó tanulás program 2007-es indulása óta a projekthalapon működő Erasmus intenzív programok kezelése is az egyes országok nemzeti irodáinak hatáskörébe került. A statisztikák szerint mióta a program népszerűsítését és pályáztatását az egyes országok végzik, folyamatosan növekedik a pályázók és támogatást elnyert konzorciumok száma. Talán a pályázattípus ismertebbé válása miatt, talán a nemzetközi kurzusok indítása és az oktatás minőségfejlesztése iránti erősödő igény miatt egyre több intézmény vesz részt a programban.

A program tömbösített, multidiszciplináris kurzusokat támogat, amelyeket legalább három taggal rendelkező nemzetközi konzorciumok hoztak létre. A legalább egy, de legfeljebb három éven keresztül ismétlődő kurzusok feladata specializált tárgyak intenzív oktatása. A konzorciumi tagok hallgatókat és oktatókat delegálhatnak a programra, mely olyan tantárgyakkal, részterületekkel foglalkozik, amelyeket máskülönben nem vagy nagyon kis mértékben oktatnak az egyetemeken, főiskolákon. A pályázati forma kiemelten kurzusokat támogat, de nem támogatja konferenciák szervezését vagy kutatási tevékenységet, hiszen ez utóbbiakban oktatók és hallgatók együttesen nem tudnak részt venni.

A legalább 10-12 napos tömbösített kurzuson az interkulturális dimenzió érvényesül, hiszen a hallgatók nemzetközi csoportokban dolgoznak. A nemzetközi közeg hozzáadott értékkel bír, új perspektívát nyit. A kultúrák közötti párbeszéd ösztönzésén túlmenően az intenzív programok kiemelt célja a szakterületek közötti párbeszéd élénkítése. A konzorcium intézményeinek különböző szakterületi háttere miatt a kurzusok során mindig új perspektíva bevonása érvényesül. Az oktatók és a hallgatók olyan témákat dolgoznak fel, amelyek valamilyen szempontból érdekesek, újak, más szempontból vizsgálnak bizonyos kérdéseket, amelyhez a különböző szakterületről érkező intézmények újszerű és eltérő szempontból tudnak szakmailag hozzájárulni. A multidiszciplináris, interdiszciplináris szakmai tapasztalatcsere alapvető elvárás az intenzív programok tervezése során. Olyan kurzus létrehozása a cél tehát, amelynek eredménye új oktatási módszerek, új oktatási tartalmak, esetleg új tantervek kidolgozása. A hallgatók így olyan szakmai kurzusokat látogathatnak, amelyeket a saját egyetemükön nem érhetnek el.

A specializált szaktantárgyak tanulása komoly szakmai előny a hallgatók számára, különösen, ha alkalom adódik cégek, vállalatok szaktudását is megismerni ennek során. A hallgatók így nemcsak egy adott tudomány gyakorlatban történő hasznosulását ismerhetik meg, hanem a felsőoktatási intézmény és a cég között kialakult együttműködésből ők is profitálhatnak, például úgy, hogy a cégek szakmai gyakorlatra fogadják őket.

A szakmai szemponton kívül a hallgatók számára azért lehet vonzó az intenzív programon való részvétel, mert nemzetközi közegben tanulnak, rövid távú mobilitásban vesznek részt, belekóstolnak a nem anyanyelven való tanulásba, kipróbálják magukat és bátorságot gyűjtenek egy esetleges hosszabb külföldi úthoz.

A pályázatok minőségének bírálata

Az intenzív programoknak nincsenek szakterületi megkötései, a feldolgozott témák rendkívül sokszínűek. Minden projekt azonos minőségi követelményekhez igazodik, legyen a téma a víz alatti fotózás vagy a csillagászat. A következőkben feltüntetett minőségi elemek nem pusztán formális követelmények, de egyfajta vázként szolgálhatnak, amelyre egy jó ötletet fel lehet építeni. Nemcsak a pályázatok bírálatánál meghatározó szempontok, hanem a tartalmi tervezés lényegi pillérei. Természetesen számos módja létezik a gyakorlati megvalósításnak. Az alábbiakban néhány magyar felsőoktatási intézmény által koordinált intenzív program példáján mutatjuk be, hogyan lehet ezeket a gyakorlatban megvalósítani.

A TÉMA RELEVÁNCIÁJA

A jó téma megválasztása a sikeres projekt alapfeltétele. Az előző fejezetben is hangsúlyoztuk már, hogy az új perspektíva bevonása elengedhetetlen minőségi követelménye az intenzív programoknak, mindemellett lényeges, hogy a kurzus a részt vevő intézmények érintett szakjainak tantervébe is illeszkedjen. Fontos, hogy a konzorcium tagjai közös, multidiszciplináris szempontból megválaszolható kérdéseket, témákat vessenek fel, hogy azokat más-más szakmai háttérrel is meg lehessen vitatni. A különböző országokból érkező oktatók és hallgatók szakmai párbeszéde és tapasztalatcseréje természetesen az interkulturális dimenziót is magával hozza, így a nemzetközi együttműködés hozzáadott értéke is érvényesülhet. Lényeges, hogy a projekt olyan témát ragadjon meg, amely szélesebb körben is érdeklődésre tarthat számot, más társadalmi csoportok számára is érdekes legyen, hogy lehetőség szerint a cégek és vállalatok is érdekeltek legyenek a részvételben. A következő két projekt esetében valamennyi fent felsorolt kritérium teljesült.

..... **Nyugat-magyarországi Egyetem**

*Application of the terrestrial laser scanning for environmental processes and changes
(A földi lézerszkennő alkalmazása környezeti folyamatok és változások vizsgálatára)*

2010-ben nyertes pályázat

Az intenzív program a földi lézerszkennő különböző praktikus felhasználási módjait és azok alkalmazását mutatja be. Az eszköz számos feladatra használható, több tudományág szakembere alkalmazza, egyre nagyobb teret kap a gyakorlati kutatásban. A projekt elméleti törzsanyaga egy 2008-as Leonardo da Vinci pályázat eredményein alapult. Baross Gábor pályázati keretből az egyetem korábban beszerzett egy földi lézerszkennőt. Az intenzív program az eszköz gyakorlati hasznosítását, valamint az egyetem meglévő műszerállományának és infrastruktúrájának kihasználását, valamint új tananyag fejlesztését tűzte ki célul. A lézerszkennő alkalmazásainak leírása, tananyaga csak nagyon röviden és áttételesen jelenik meg az oktatási törzsanyagban, így indokolt és szükséges volt a téma alaposabb feldolgozása. A hallgatók a régészet, építészet, műemlékvédelem, mérnökgeodézia tudományterületéről érkeztek.

..... **Rendőrtiszti Főiskola**

*The new interpretation and elements of law enforcement security
in the European Union with special regard to the security policy cities
(A rendészeti biztonság új értelmezése és összetevői az Európai Unióban,
különös tekintettel a nagyvárosok biztonságpolitikájára)*

2010-ben nyertes pályázat

Az intenzív program tárgya a nagyvárosok biztonságpolitikája volt. A nagyvárosok dinamikus fejlődésével egyre több olyan biztonsági kockázatot jelentő helyzet alakulhat ki, melyek nem csak helyi vagy országos szintűek, hanem a határokon is túlnyúlnak. Két partnerintézmény a rendészeti szervek számára képez szakembereket, egy pedig jogászképzést folytat, így a résztvevők különböző szempontokból tudták megközelíteni a témát. Annak ellenére, hogy a téma rendkívül aktuális, az oktatásban egyelőre nincs lehetőség a biztonságpolitikában közreműködő rendészeti/közigazgatási ágak mélyebb szintű, valamint a köztük levő konkrét feladatmegosztások alapos – gyakorlati példákon keresztül – megismerésére. A program a résztvevők számára lehetőséget nyújtott a nemzetközi kitekintésre, továbbá a közvetlen nemzetközi tapasztalatcserére és kapcsolatok kiépítésére.

.....
A PARTNERSÉG MINŐSÉGE

Az intenzív programok sikeressége szempontjából kulcsfontosságú, hogy a konzorciumon belüli partneri kapcsolat szilárd alapokon álljon. Az együttműködés alapját általában korábbi szakmai együttműködések képezik. A projekt sikeressége szempontjából elengedhetetlen, hogy valamennyi partner aktívan vegyen részt a program szakmai megalkotásában, és lehetőség szerint a projektmenedzsmentet érintő feladatokban is egyenlő mértékben vegye ki a részét. Igen lényeges, hogy a kommunikáció hatékony legyen, ezt több konzorcium a gyakori személyes találkozók révén éri el. A partnerség hosszabb távú fennmaradását többek között az is biztosítja, hogy az intézmények Erasmus szerződést írnak alá. Az egyik legtapasztaltabb konzorcium esetében a következőképpen formálódott a partnerség.

..... **Szent István Egyetem**

*Education for sustainable development: exploring hopeful pathways to preferable local and global futures
(Oktatás a fenntartható fejlődésért: az előnyösebb helyi és globális jövőhöz vezető reménybeli útvonalak felfedezése)*

2010-ben támogatott pályázat

A Szent István Egyetem sokéves tapasztalattal rendelkezik Erasmus intenzív program koordinálása terén, az első programot 1999-ben szervezték. A 2010-ben támogatást nyert IP konzorciumi partnerségét részben a régi partnerintézmények, részben új tagok alkotják. A régi partnerek közül van olyan, akivel csaknem 20 éve dolgozik együtt az intézmény, még a Tempus programban kezdődött el az együttműködés. Az idők folyamán a partnerek száma gyarapodott, a konzorcium összetétele folyamatosan változott az IP témájától függően. A konzorciumot többnyire olyan intézmények alkotják, amelyekben szakmai konferenciák során megismert kollégák oktatnak, de arra is volt már példa, hogy az IP konzorciumának partnerkereső felhívását követően egy teljesen ismeretlen egyetem csatlakozott a projekthez. A konzorcium kiemelten fontosnak tartja, hogy a programot többnapos előkészítő találkozó keretén belül dolgozzák ki, amelyen minden intézmény koordinátora személyesen is jelen van.

.....
PROJEKTMENEDZSMENT

A projekteket többnyire a koordinátor intézmény vezeti, a programon részt vevő hallgatók és oktatók kiválasztása azonban általában a partnerek feladata. Fontos a szervezési feladatok minél ésszerűbb megosztása, hogy ne háruljon aránytalanul sok munka a koordinátor intézményre. A Szegedi Tudományegyetem példáját azért választottuk ki, mert a projektmenedzsmentet központilag intézik, a többi projektétől kicsit eltérő módon.

..... **Szegedi Tudományegyetem**

*Religious transformations in the contemporary European societies
(Vallási átalakulások a jelenkori európai társadalmakban)*

2010-ben támogatott projekt

A Szegedi Tudományegyetem által koordinált intenzív program kiemelt célja volt, hogy erősítse és tematizálja a párbeszédet az európai vallástudományi műhelyek és egyetemi tanszékek között. Az egyetem Vallástudományi Tanszékének három munkatársa felelt a projekt teljes körű menedzsmentjéért, folyamatosan tájékoztatva a partnerintézmények felelőseit és a tanszék vezetőjét a szervezési munka haladásáról. A Koordinációs Bizottság, amely az egyes intézmények programfelelőseiből állt össze, gondoskodott a program meghirdetéséről, és információkkal segítette a jelentkező diákokat. Számos jelentkező közül választották ki a 34 résztvevőt, egy-egy szempontok alapján. Elsősorban a helyi tanszékek által ajánlott előadókat hívtak meg, olyan témákkal, amelyek a programban relevánsnak számítottak. Az oktatók esetében is a Koordinációs Bizottság döntött, itt a helyi ajánlásokat egyhangúan jóváhagyta.

PEDAGÓGIAI MÓDSZER

Az intenzív programokban kritériumként jelenik meg az újdonság a tanulási lehetőségek terén, így a készségfejlesztés, az információhoz való hozzáférés területén is elengedhetetlen az innováció. A projektekben az alkalmazott pedagógiai módszer általában különbözik attól, amit a szemeszter folyamán megszokhattak a hallgatók. Az intenzív programokban a kooperatív tanulási formák és más kreatív pedagógiák is érvényesülhetnek. Az alkalmazott módszertani megközelítések változatosak, a hallgatók általában előadásokat hallgatnak, workshopokban dolgoznak, prezentációkat tartanak, de előfordult már az is, hogy rövidfilmben dolgozták fel a tanultakat. A felsorolt tanulási formák arra is alkalmasak, hogy a hallgatók az új ismeretek elsajátítása mellett egyéb készségekre is szert tegyenek. A következő részben jó pár példán keresztül azt szeretnénk bemutatni, hogy mennyire sokféle pedagógiai módszer jelenik meg az intenzív programokban.

..... Szolnoki Főiskola

Improving and Exchanging European Management Skills – MARKSIM
(*Európai menedzsment készségek fejlesztése és megosztása – MARKSIM*)
2007-ben nyertes projekt

Az intenzív program egy marketing szimulációs játékra, a Markstratra épült. A szimuláció lényege, hogy a hallgatóknak műszaki termékeket kellett eladniuk egy virtuális piacon, ahol egymással versenyeznek, mint az egyes cégek menedzserei. A program segítségével a hallgatók teljes mértékben le tudják képezni egy nagyvállalat marketingtevékenységét, és a közös szimulációnak köszönhetően annak piaci hatását is mérni tudják. A szimulációs játék során a hallgatóknak multidiszciplináris ismeretekre volt szükségük: széles körű marketingtudásuk mellett menedzsment, pénzügyi, controlling és humán erőforrás ismereteiket is használniuk kellett a sikeres döntések meghozatala érdekében. Ily módon a hallgatók nagymértékben támaszkodtak a tanulmányaik során elsajátított ismeretekre, a játék során azokat szintetizálva alkalmazták. Ez jelentősen segítette a valamennyi partnerintézmény képzési programjában megfogalmazott képzési célok és kompetenciák fejlesztését. A program munkanyelve az angol volt, így a hallgatók észrevétlenül fejleszthették nyelvtudásukat. A multikulturális környezet lehetővé tette, hogy a különböző országokból származó hallgatók megtanuljanak más kultúrákkal együtt dolgozni, együttműködni, döntéseket hozni. A program során a hallgatóknak kétszer kellett prezentációt tartaniuk, ezáltal előadóképességük és vitakészségük is fejlődött. A csapatoknak a játék során időkorlát mellett döntéseket kellett hozniuk naponta egy vagy két alkalommal, rendszeresen kellett szóbeli és írásbeli jelentéseket is készíteniük a tevékenységükről, a kitűzött célokról, stratégiáról és annak megvalósulásáról. A csapatok értékelése a szimuláció során nyújtott eredményességük alapján történt: a szimuláció kezdetén egyforma piaci helyzetből indultak, majd a döntéseik következtében a piaci pozíciójuk változott a virtuális évek során. A nyertes az a csapat volt, akmelyiknek a részvényei a legtöbbet érték, valamint a legnagyobb piaci részesedéssel bírt a szimuláció végén. Az IP során a hallgatók a szimuláció mellett kutatásokat is végeztek, melyek a helyet biztosító Belgium és saját országuk közötti kereskedelmi, marketingaktivitás-beli és kulturális különbségekre irányultak. A program részeként meglátogatták a közeli seebrugges-i kikötő logisztikai központját is.

..... Szent István Egyetem

Education for sustainable development: exploring hopeful pathways to preferable local and global futures
(*Oktatás a fenntartható fejlődésért: az előnyösebb helyi és globális jövőhöz vezető reménybeli útvonalak felfedezése*)

2010-ben támogatott pályázat

A Szent István Egyetem intenzív programjának megalkotói nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy innovatív legyen a kurzus során alkalmazott módszertani megközelítés. A hallgatóknak az intenzív program előtt esettanulmányt kellett készíteniük a fenntarthatóság mint átfogó téma egy szeletéről, amelyet a kurzus kezdetén be kellett mutatniuk. Az eredményeket egymással párokba rendezve prezentálták, majd a párok összehasonlították az elhangzottakat, és ötvözték a két ország eredményét, párbeszédbe állítva így a különböző megfigyeléseket. A hallgatók mindvégig nemzetközi csoportokban dolgoztak. Minden országból egy hallgató vett részt egy-egy csoportban, mivel minden partnerintézményből ugyanannyi hallgató érkezett. A projekt fokozott hangsúlyt fektetett az aktív tanulásra, amely a konkrét tapasztalat, a reflektív megfigyelés, az absztrakt fogalomalkotás és az aktív kísérletezés komponenseit tartja a társadalmi jelenségek megértése kulcsának. Az IP hatékonyan megvalósította a kooperatív tanulás elveit is azáltal, hogy a résztvevők nagymértékben egymásra voltak utalva a csoportos feladatok megoldásában. Az IP-ben alkalmazott módszertani megoldások a korábban szervezett programok alatt formálódtak, csiszolódtak, hiszen az egyetem már több sikeres projektben is részt vett. A szervezők mindig megtartották azokat a módszertani elemeket, amelyekkel eredményesen lehetett feldolgozni az adott témát.

..... Óbudai Egyetem (Budapesti Műszaki Főiskola)

Európai Digitális Nyomtatott Média
2008-ban nyertes pályázat

Az *Európai Digitális Nyomtatott Média* (EDPM) intenzív program arra készíti fel a hallgatókat, hogy a nyomtatott médiában zajló digitális forradalom új kihívásainak megfeleljenek. A két és fél hetes multidiszciplináris képzés elméleti ismereteket és gyakorlati tudást adott a résztvevőknek. A hallgatók előzetes felkészülésként kis csoportokban 22 tanulmányt készítettek a saját országuk nyomtatott médiaipari helyzetéről, ezt a program elején prezentálták. A feladat teljesítésére kapott érdemjegy beszámított a program végén kihirdetett hallgatói minősítésbe. A feladathoz 4 téma közül lehetett választani: a) innováció a digitális nyomdaipari technológiában, b) környezetvédelem a nyomda- és médiaiparban, c) trendek és design a nyomtatott médiában, d) menedzsment a nyomdaiparban. Az oktatás előadásokból, számítógépes laboratóriumi, műhelygyakorlatokból, üzemlátogatásokból és a csoportmunkában elkészített projektmunkák prezentálásából állt. A projektmunkák keretén belül a hallgatók 19 csoportban egy-egy kollektívot készítettek, amely papír alapra nyomtatott művekből (plakát, képeslap, szóróanyag, kiadvány, nyomtatott csomagolás...) és egyéb promóciós termékekből (póló, sapka, bögre, kerámia falikép, csempe, stb.) állt. A pályamunkák a nyári egyetem alatt szerzett benyomások, élmények felhasználásával készültek. Készíthettek reklámanyagot a) Magyarországról, Budapestről; b) az EDPM-ről; c) a „study abroad” témához; d) a környezetvédelem és a környezettudatosság fontosságának hangsúlyozására. Az ismeretek újdonságot jelentettek a tervező hallgatóknak, akik előtanulmányaik során nyomdaipari technológiai problémákkal nem találkoztak, de a mérnök hallgatóknak is, akik tanulmányaikban addig nem foglalkoztak művészeti kérdésekkel vagy promóciós célú tervezési feladatokkal. Újdonság volt, hogy a hallgatóknak egy-egy projektfeladatot véletlenszerűen kiválasztott csoportokban, igen rövid idő alatt kellett elkészíteniük. Ezekből a program végén a főiskola aulájában egy színvonalas kiállítást rendeztek.

..... Károli Gáspár Református Egyetem

*CulTiFoLa: Culture in Teaching Foreign Languages
(A kultúra az idegen nyelvek oktatásában)*

2007-ben támogatott pályázat

A felkészülést és a kurzus előtti ismerkedést a Moodle nevű, ingyenesen letölthető internetes tanulói felület (LMS) tette lehetővé. Erre bejelentkezve a különböző nemzetiségű hallgatók információkat kaptak a programról, a témákról, hasznos linkeket találhattak, feltölthették a felkészüléshez kapcsolódó esszéiket, üzeneteket válthattak a program tanáraival és hallgatótársaikkal. A kurzus ideje alatt nem papíron adták be a házi feladataikat, hanem ugyanezen a honlapra töltötték fel a leadandókat (néha éjszaka, a szoros határidők miatt), a kurzus után pedig itt oszthatták meg a többiekkel fotóikat. A hallgatók mindig a második munkanap végén választották meg, hogy melyik csoportban szeretnének dolgozni. Az egyes csoportokban 3-4 hallgató lehetett, és a legfőbb szempont az volt, hogy különböző nemzetiségűek legyenek. Esetenként választott témák szerint is megválaszthatták a csoportjukat. Az intenzív program ideje alatt az összes hallgatónak szóló előadások, nagyobb csoportos szemináriumok, beszélgetések és kiscsoportos műhelymunkák váltották egymást. Az utolsó napokon a kis csoportok közösen tartottak angol nyelvű órát a fogadó ország iskoláiban. Igazi, hús-vér diákoknak! Ez mindig a legizgalmasabb rész.

MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS

A projektek sikere a megfelelő és rendszeres monitoring tevékenységen és a program értékelésén is múlik. Történjen az értékelés formális vagy informális környezetben, kerüljön rá sor a program végén vagy még a kurzus időtartama alatt, mindegyik megoldás a program minőségének fejlesztéséhez járul hozzá. Íme egy példa a témában.

..... Szegedi Tudományegyetem

*Religious transformations in the contemporary European societies
(Vallási átalakulások a jelenkori európai társadalmakban)*

2010-ben támogatott projekt

Az IP utolsó napján értékelő beszélgetést szerveztek a diákok, az oktatók és a szervezők részvételével, amely során megtárgyalták a benyomásaikat, tapasztalataikat, és összegyűjtötték a programhoz kapcsolódó visszajelzéseiket. A napi munkamegbeszéléseken az egyes témákat már előzetesen értékelték, így itt elsősorban a szervezési kérdések és a jövőre vonatkozó ötletek és ajánlások értékelése folyt. A program résztvevői kérdőívet is kitöltöttek, amelyet egy külsős szakember értékelt.

AZ IP HATÁSA, A PROJEKTEKHEZ KAPCSOLÓDÓ DISSZEMINÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

Tapasztalataink szerint a projektek megtervezői sajnos nem fordítanak kellő figyelmet a disszeminációs tevékenységek megtervezésére és megvalósítására. Pedig igen lényeges lenne, hogy a projektek eredményei szélesebb körben is hasznosulni tudjanak, az elért eredményeket más érintettek is kamatoztatni tudják. A disszeminációs tevékenység is egyedi minden projekt esetében, a terjesztendő eredmények lehetnek termékek, oktatási anyagok, tartalmak, módszerek, eljárások, munkaformák, a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatos tapasztalatok, tanulságok. Néhány példával illusztráljuk, mennyire különböző disszeminációs tevékenységek kapcsolódhatnak egy-egy projekthez.

..... Eötvös Loránd Tudományegyetem

*Advances in Clay Sciences 3 – Colloid properties of clays and environmental applications
(Előrelépés az agyagtudományok területén 3. – kolloid anyagok és környezeti alkalmazásaik)*

2009-ben támogatott pályázat

A projekt – egy hároméves, ELTE koordinálású Erasmus IP-sorozat záró elemeként – az agyagtudomány legújabb eredményeinek felsőoktatási bevezetését tűzte ki célul. Számos felsőoktatási szakra igaz, hogy szakterületükön felkészültebbek, és magabiztosabban igazodnak el a diákok, ha járatosak az agyagok mint természetes nanoanyagok területén. Ilyen tudományok például a kémia, ezen belül a kolloid kémia, a földtudományok, ezen belül az ásványtan, a környezettudomány és a mérnöki tudományok egyes területei (pl. bányászat, építés, környezet). Az intenzív program legnagyobb eredménye egy oktatási anyag megalkotása, amely tartalmazza az előadások vetíthető anyagát, az előadásokhoz tartozó kiadható jegyzetet, a laboratóriumi mérési segédleteket és a záróteszteket. A mindhárom Bologna-szinten (BSc, MSc, PhD) felhasználható komplex oktatási csomag lehetővé teszi az új, interdiszciplináris tananyag széles körű terjesztését.

Az IP eredményeinek a széles felhasználói körben való terjesztése érdekében a projektkoordinátor a Budapesten megrendezett jelentős (40 országból érkezett közel 300 résztvevő) nemzetközi konferencia, az 5. Közép-európai Aggyagkonferencia oktatási szekciójában prezentációt tartott (Tóth, E., Weiszburg, T.G., Pop, D., Raucsik, B. & Tombácz, E.: *ERASMUS IP: a simple and effective way for European teaching co-ordinations*). A konferencián agyagtudományokkal foglalkozó kutatók is meghallgathatták az előadást, valamint olyan jelentős szakmai szervezetek is jelen voltak, mint az agyagásványtani világszervezet (AIPEA – Association Internationale Pour l'Etude des Argiles), illetve az európai agyagásványtani szervezet (ECGA – European Clay Groups Association).

Az előadás nyomán, *spin-off* hatásként, a pozsonyi Comenius Egyetem hasonló Erasmus IP-t pályázott és nyert el (megvalósítás: 2012 nyara), és egy spanyol résztvevő jelenleg készít elő egy Erasmus IP pályázatot 2013 nyarára. Mindkét projektbe a 2009-ben elnyert pályázat magyarországi résztvevő intézményeit is meghívták konzorciumi tagként, így az Eötvös Loránd Tudományegyetem diákjai és oktatói továbbra is részt vehetnek az európai szintű felsőoktatási együttműködésben.

..... **Óbudai Egyetem (Budapesti Műszaki Főiskola)**

European Digital Print Media

(Európai Digitális Nyomtatott Média)

2008-ban nyertes pályázat

Az EDPM intenzív program egyes előadásai minden érdeklődő számára nyitottak voltak, a program egyfajta szabadegyetemként működött. Ezekre az iparból is voltak érdeklődők, de részt vettek külsős hallgatók is. A program eredményeit valamennyi partnerintézmény regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken is terjesztette. A terjesztés különböző módokon történt: nyomtatott (plakátok és az EDPM kiadvány) és elektronikus felületeken, pl. a felsőfokú nyomda- és médiaipari képzés Nemzetközi Szövetségének (IC) honlapján. Az IC évente megrendezett konferenciája is nagyszerű terepet biztosított az eredmények terjesztésére. Magyarországon a program eredményeit ismertették a BMF honlapján, a BMF Híradó című nyomtatott újságban és egyéb fórumokon. Több szakmai újságban, pl. a Magyar Textiltechnika című folyóirat online kiadásában, a DivatMarketing 14. évf. 10. számában, valamint nyomdaipari szaklapokban (Nyomdaipar, 2009.06.19–20.) is közzétették a projekt eredményeit.

..... **Károly Róbert Főiskola**

Sustainable Development Through Ecological Cycles – Ecocycles

(Fenntartható fejlődés ökokörökkel – Ecocycles)

2010-ben támogatott pályázat

A rendkívül komplex program a fenntartható fejlődés témakörének számos területét ölelte fel. A szervezők a program részeképpen magyarországi és külföldi vállalatokkal, önkormányzatokkal, szakmai szervezetekkel is együttműködtek, amelyek az intenzív program gyakorlati részében járultak hozzá a sikerhez. Az intenzív program direkt eredményeképpen a húsz felsőoktatási intézményből álló konzorcium több feladatot tölt be: 1) Folyamatos a tantervfejlesztés a felsőoktatási intézmények között. 2) A konzorcium tagjai és az egyes országokban található, nem csak az IP-be már bevont vállalatok között kölcsönös együttműködés kezdődött el. Ők gyakorlati tudásukkal vesznek részt az oktatásban, konkrét technikai leírásokat adnak, amelyek az oktatási anyagokba is beépíthetők, valamint a hallgatók számára szakmai gyakorlati helyeket is tudnak biztosítani. 3) Az akadémiai konzorcium tagjai olyan tudásbázist hozhatnak létre, amely a konzorciumi országok regionális fejlesztési programjaiban tudásbázisként működhet. Egy nagyon erős akadémiai konzorcium együtt alkot egy olyan rendszert, amely nemcsak a felsőoktatás – ahonnan az egész együttműködés kiindult – fejlesztését teszi lehetővé, hanem konkrét gyakorlati alkalmazásokat mutat.

Megvalósult és folyamatban lévő intenzív programok összefoglalói

A jelen fejezet célja, hogy bemutassa, mennyire különböző témájúak és sokszínűek a már támogatást nyert Erasmus intenzív programok. A következőkben bemutatott projektek koordinátor intézményei – néhány kivételtől eltekintve – nem magyar egyetemek, főiskolák, a magyar intézmények partnerként vettek, illetve vesznek részt a programokban. Bár a multidiszciplinaritás valamennyi projekt esetében érvényesül, a kurzusok mégis kapcsolódnak egy-egy átfogó tématerülethez.

PROJEKTEK A PEDAGÓGIA TERÜLETÉRŐL

..... Crosscurricular Creativity (CroCre)

(Tantervek közötti kreativitás)

Koordinátor intézmény: Narva College of the University of Tartu, Észtország

Magyarországi partnerintézmény: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar (SZTE JGYPK)

Koordinátor: Dr. Szabó Klára, tanszékvezető

Az észt Tartui Egyetem Narvai Tanárképző Karának koordinálásával 2011-ben létrejött *Crosscurricular Creativity* (CroCre) című programban magyar részről a SZTE JGYPK Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékének oktatói, illetve tanító szakos hallgatói vesznek részt. Az intenzív program elsősorban arra törekszik, hogy a tantervek közötti oktatásban és a tartalom és nyelv integrált oktatásában (CLIL) erősítse a kreatív módszerek megismerését és alkalmazását, és lehetővé tegye a nemzetközi tapasztalatcserét. Az intenzív program hosszabb távú célkitűzése, hogy a tizenegy részt vevő tanárképző intézmény a jövőben is együttműködő hálózatot alkosson.

A projektbe Európa minden részéről érkezett egy-egy oktatási intézmény: az észt koordinátor egyetemen (Tartu-Narva) és a magyar partneren kívül (Szeged), Ausztria (Bécs-Krems), Hollandia (Utrecht), Törökország (Samsun), Szlovákia (Žilina), Lengyelország (Varsó), Litvánia (Kaunas), Norvégia (Nesna), Románia (Iasi) és Olaszország (Torinó) képviseltetik magukat tanárképző intézményeikkel, a valódi multikulturalizmus és a nemzetközi együttműködés jegyében.

2011 novemberében a Bécs melletti Krems főiskoláján tartott előkészítő megbeszélés azt a célt is szolgálta, hogy az egyes intézmények képviselői saját oktatási rendszerüket, tanítási gyakorlatukat, módszereiket és szakmai sajátosságait megoszthassák a többi résztvevővel. A hallgatók pályázatása és kiválasztása 2012. január 15-én zárul le. Az intenzív program oktatott része 2012. április 23. és május 5. között valósul majd meg Narvában. Az etnikailag sokszínű város ideális helyszínt kínál a résztvevőknek a multikulturalizmus, az oktatás többnyelvűségének és az ezekhez kapcsolódó kreativitásnak a megtapasztalására.

Az intenzív program mind szakmai, mind kulturális szempontból rendkívül gazdag. Az első héten a személyes megismerkedést, illetve a részt vevő országokat és oktatási intézményeket bemutató programokat és a közös kiállítást több előadás, szeminárium és workshop követi, amelyek alkalmával a meghívott külső szakemberek és a nemzetközi oktatói csapat segítségével a hallgatók különböző szempontból körüljárják a kreativitás, a tantervek közötti oktatás, a multikulturalitás, illetve a tartalom és nyelv integrált oktatásának kérdéseit. A hallgatók már az első hét második felében megkezdik az iskolai hospitálásokat és az oktatási intézményekben látottak és tapasztaltak kiscsoportos megvitatását, illetve saját óráik megtervezését mentortanáraik segítségével. A második héten kerül sor a tapasztalatszerzés leglényegesebb részére, a résztvevők iskolai tanítási gyakorlatára, ahol a diákok kreativitásukat multikulturális iskolai környezetben alkalmazhatják.

***** Explorations in Music in Education: European Dimensions

(Európai dimenziók a zenei nevelésben)

Koordinátor intézmény: Liverpool Hope University, Nagy-Britannia

Magyarországi partnerintézmény: Nyíregyházi Főiskola, Ének-Zene Tanszék

Koordinátor: Ferencziné dr. Ács Ildikó, programvezető, főiskolai tanár

A Nyíregyházi Főiskola Ének-Zene Tanszéke 2006-ban kapcsolódott be az ArGeNord (*International Arbeitsgemeinschaft Musikpädagogik der nördlichen Länder Europas*) zenepedagógiai munkacsoport Erasmus Intenzív Programjába. A projekt korábban *Discoveries in Music* elnevezéssel, a 2008–11 közötti hároméves pályázati ciklusban *Explorations in Music in Education: European Dimensions* címmel, megújult tartalommal működött. A program öt ország egyetemének (Hochschule für Music und Theater Rostock (DE), Umeå Universitet – Umeå (SE), Liverpool Hope University – Liverpool (UK), Lemmensinstituut – Leuven (BE), Nyíregyházi Főiskola – Nyíregyháza) partnerségére épült.

A program célja, hogy képessé tegye a hallgatókat nemzetközi csoportban való együttműködésre, segítse a zene európai dimenzióinak feltárását, a különböző tanítási módszerek, iskolatípusok megismerését, az egész életen át tartó tanulás jelentőségének megtapasztalását. Az évenként meghatározott témakörhöz kapcsolódva workshopokat, zenés foglalkozásokat (kóruspróbákat, táncjátékot stb.) tartottak. A 15-17 fős workshopcsoportok nemzetek és nemek szerint vegyes összetétellel működtek. A workshopokon a témához kötődő táncos, mozgásos, kreatív, improvizatív, különféle tanulási folyamatokat végigvezető gyakorlatok, valamint klasszikus, elektronikus vagy ritmus-, illetve testhangszerek használatát igénylő zenés, énekes programok, feladatok szerepeltek, melyek célja az iskolai tanításra való előkészítés volt. Az előadások keretében a hallgatók a partner országok oktatási rendszereit, zenepedagógiai módszereit, didaktikai alapelveit ismerhették meg, így bepillanthattak például a Kodály koncepciója alapján felépített magyar módszerbe is.

A résztvevők iskolalátogatási program keretében működtek együtt általános és középiskolai tanulókkal, tanárokkal. A mintegy 9-10, egyenként 4-5 főből álló, vegyes összetételű iskolai csoport munkáját mentorok segítették. Tanácsot adtak az óratervezéshez, figyelemmel kísérték a pedagógiai folyamatokat, vezették az értékelést, önértékelést. A kommunikáció nem okozott problémát: a gyerekek, korosztálytól függetlenül, nagyon

élveztek az angol nyelvű, csoportos óravezetést. Hallgatóink jól érvényesítették az általunk megfogalmazott alapelveket: a tervezésnél fokozottabb figyelmet fordítottak a kreativitásra, a „szavak nélküli tanításra”, a mozdulatokra, gesztikulációkra, utánzásra, egyszerű fogalomhasználatra. A program disszeminációs hatása jelentős. A résztvevők leendő zene- és énektanárok, akik tanári pályájuk során alkalmazni fogják a megszerzett ismereteket. Általános tapasztalat, hogy saját környezetében valamennyi partner figyelmet fordít a projekt eredményeinek továbbadására és a média bevonására. A projekt újszerűségét igazolja a nemzetközi fórumokon tapasztalt érdeklődés és a program iránti folyamatos hallgatói igény. Jelentősége pedagógiai és didaktikai értelemben is kiemelkedő: átgondolt lépésekben halad a tanulástól a tanításig, a felsőoktatási intézménytől az iskoláig.

***** Social Pedagogy and CREative MEthods in Substance Care (CREME)

(Kreatív módszertani eljárások a szerhasználók segítésében)

Koordinátor intézmény: TAMK University, Finnország

Magyarországi partnerintézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kara

Koordinátor: Novák Géza Máté, Deszpot Gabriella, Marjai Kamilla

2008-tól Erasmus intenzív programba kapcsolódott be karunk, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kara. A nemzetközi tananyag-fejlesztési projekt koordinátori szerepét a finn TAMK University vállalta.

Az intenzív program célja fejleszteni a hallgatóink készségeit, ismeretekhez és szakmai tapasztalatokhoz segíteni őket, hogy a szociális és gyógypedagógiai ellátó szférában jó eséllyel boldoguljanak, foglalkozzanak majd a drogproblémával érintett fiatalok és felnőttek rehabilitációjával.

Az első intenzív nemzetközi képzés a finnországi Tamperében volt 2009-ben, a második Spanyolországban, Sevilában zajlott le 2010 tavaszán (University Pablo Olavide), míg a záró programot karunk szervezte Budapesten 2011. május 1–15. között.

A projektben hat európai ország (Finnország, Németország, Magyarország, Litvánia, Hollandia, Spanyolország) nyolc egyetemének 71 nemzetközi és hazai hallgatója és 16 nemzetközi és hazai oktatója vett részt, a szervezői munkát a kar önkéntes magyar hallgatói segítették. A projekt budapesti résztvevői kerete kiegészült egy szenvedélybeteget segítő alapítvány trénerével és segítőivel (25 fő), valamint egy mentálhigiénés szakiskola diákjaival (12 fő). A szociális munkás, szociálpedagógus, gyógypedagógus hallgatók előtanulmányokkal jöttek a kéthetes intenzív programra, amelynek témája 2011-ben is a *Creative Methods in Substance Care* (Kreatív módszertani eljárások a szerhasználók segítésében), azaz CREME címet kapta.

A CREME célja, hogy a művészetpedagógia és a művészetterápia alkalmazásának komplex lehetőségeire hívja fel a figyelmet. Jó példákat mutat fel a részt vevő intézményeknek, szervezeteknek arra, hogyan illesszék be a humán ellátó szakmák eszköztárába a kreatívfejlesztést, az alkotó cselekvés motiválását. Erre bizonyíthatóan az egyik legalkalmasabb terep a színház-, tánc-, zene-, fotó- és képzőművészet kifejezési formáinak és működésének tanulmányozása.

A hároméves projekt tartalmazott többek között előzetesen készített riportokat az ellátó rendszer és a drogprobléma helyi sajátosságairól; előadásokat és műhelymunkákat a kreatív módszerekre és a szociálpedagógiai megoldásokra fókuszálva; „kreatív napokat” szervezett a részt vevő csoportok számára drogfüggőket kezelő ellátó- és kutatóközpontokban.

A program során a multikulturalitás hozzáadott értéként jelenik meg, hiszen a nemzetközi tapasztalatok kicserélése és a különféle kommunikációs formák érzékelése már eleve átfogóan fejlesztik minden résztvevő kompetenciáját.

Az intenzív képzésben az élményközpontú tanítás-tanulás sokszínű oktatási formában zajlik: a hároméves projekt módszertanában megtalálhatók a frontális ismeretközlő előadások, az e-learning tananyagok, de a legjellemzőbb a csoportban történő, sajátélmény-alapú projektszerű műhelymunka.

A nemzetközi oktatói és hallgatói csoport közös munkájának eredményeit on-line kiadványba és dokumentumfilmbe szerkesztettük. A Merlin Színházban tartott záróeseményen forgatott az MTV1 Fogadóóra stábjába, a felvétel feliratozva is elérhető: www.youtube.com/watch?v=9c-WTS_H6mI

A projekt eredményeit 2011 novemberében az Országos Neveléstudományi Konferencián is bemutattuk. Háromszerzős prezentációnk a projekt három aspektusára: oktatói, hallgatói és szervezői problémavilágára fókuszált, a nemzetközi projektmunka intenzív tanulási helyzeteinek legtanulságosabb jellemzőit felvillantva.

PROJEKTEK A BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰVÉSZETEK TERÜLETÉRŐL

..... Literary Studies and Globalisation (the French Example) III, Cultural Studies Today

(*Irodalomtudományok és globalizáció (a francia példa) III, a kultúratudományok ma*)

Koordinátor intézmény: Radboud University Nijmegen, Hollandia

Magyarországi partnerintézmény: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Francia Tanszék

Koordinátor: Ádám Anikó, tanszékvezető egyetemi docens

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Francia Tanszéke 2009 óta tagja a LEA (*Lire en Europe aujourd'hui*) csoportjának, melynek a hollandiai Radboud Egyetem (Neimechen) a központja. A csoport célja a bölcsészettudományok, főleg az irodalomtudományok és az irodalmi tanulmányok propagálása, ezen belül a francia és frankofón kultúra népszerűsítése az angolszász hegemonia ellensúlyozására, de a meglehetősen zárt francia egyetemi világ szembesítésére is más európai országokban folyó francia és frankofón kutatásokkal és oktatással. A csoport 2010-ben nyerte meg az Erasmus pályázatot intenzív program lebonyolítására. Az intenzív programon a részt vevő tanszékek mester-, illetve doktori képzésében tanuló hallgatói vesznek részt, 1-2 kísérőtanárral. A részt vevő országok: Franciaország, Belgium, Hollandia, Spanyolország, Portugália, Anglia, Lengyelország, Svájc, Olaszország, Magyarország. A szeminárium mindhárom évben (2010–12) két hétig tart, és egy téma köré szerveződik. A program ideje alatt a hallgatók délelőttönként plenáris előadásokat hallgatnak a témáról, délutánonként pedig saját kutatásairól, eredményeikről tartanak előadásokat. A program része az adott ország kultúrájának megismerése is, kirándulások, közös programok keretében. A találkozók során rendre interkulturális és interdiszciplináris párbeszéd és műhelymunka alakul ki. 2010. július 1-től 13-ig volt az első intenzív szeminárium a Paris-Ouest Nanterre Egyetemen, *Az irodalmi tanulmányok jövője: kritika és globalizáció* címmel. 2011. június 15-től 25-ig rendezték a neimecheni Radboud Egyetemen a második intenzív programot, *Az irodalomtörténet ma* címmel. 2012-ben Portugáliában az Aveirói Egyetemen lesz a harmadik találkozó.

..... Playing Identities: Acting, the Self and Society

(*Szerepjátékok: színháztársaság, én és társadalom*)

Koordinátor intézmény: Sienai Egyetem, Olaszország

Magyarországi partnerintézmény: Színház- és Filmművészeti Egyetem

Koordinátor: Ságodi Ildikó, stratégiai menedzser

A *Playing Identities: Acting, the Self and Society* című Erasmus intenzív program egy több tudományterületet átfogó kurzus a színész munkájáról és szerepéről a kortárs európai társadalmakban. A Sienai Egyetem által vezetett, a Színház- és Filmművészeti Egyetem és a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem bevonásával megvalósítandó projekt az egyetemek legkiválóbb diákjait célozza meg, és az előadóművészetek, a társadalomtudományok és a neurokognitív tudományok oktatói és kutatói vesznek részt benne. A kreolizáció fogalma, amely hatással van a szereplők személyiségére a mindennapi és szakmai kapcsolatokban, jelenti a kulcsot a kurzus menetének összeállításakor. A módszertan a színháztársaságot az én manipulációjának technikájaként, illetve nyilvános és társadalmi szokásként értelmezi és vizsgálja. Tulajdonképpen a módszerek különböző perspektívák alapján történő összehasonlítása teljes és egységes megközelítést nyújt, és a színháztársaságra épülve lehetővé teszi a társadalomtudományok oktatásának fejlesztését. A kurzusok résztvevői a haladó és Ph.D. kurzusok harmadéves hallgatói, akiknek már van valamennyi színháztársasági tapasztalatuk és elméleti háttérük a színházzal kapcsolatos tudományágakban. Az előadások és műhelyek célja, hogy a saját egyetemüknek megfelelő színészi-színháztársasági rutint adjon a diákoknak, és a színészi munka fizikai és elméleti összefüggésében új eszközöket adjon a kezükbe a társadalomba való beilleszkedés érdekében mind európai, mind Európán kívüli összefüggésben. A program során a különböző intézmények egy-egy diákjából összeállított munkacsoportok rövid színházi műveket állítanak majd színpadra, amelyeket a kurzus végén bemutatnak. Így a közös munka eredménye a valamennyiük előadói személyiségében gyökerező művészi alkotás lesz.

..... The Island Festival

(*Kaland Ameland szigeten*)

Koordinátor intézmény: Hanze Hogeschool Groningen, Hollandia

Magyarországi partnerintézmény: Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola

Koordinátor: Rétfalvi Györgyi, Ph.D.

A Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola (BKF) két oktatója, Rétfalvi Györgyi és Fazekas Bence tíz hallgató részvételével multimédia újságírás workshopot vezetett a hollandiai Fríz szigetek egyikén, a homokdűnéktől, juhnyájtól, szélmalomtól és világítótoronytól mesebeli hangulatú Amelandon.

A *The Island Festival (Island Creative Quaranteen)* című Erasmus intenzív program a holland Hanze Egyetem Populáris Kultúra Akadémiája koordinációjában 2010 novemberében valósult meg a finn Tampere University, a lett Liepaja University és a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola részvételével. Az együttműködés eredménye egy tíz napos, kilenc különböző workshopot felölelő művészeti és média projekt volt, mely a workshopok eredményét bemutató kiállítással zárult. A tanulási módszer a projektalapú oktatás volt, minden, amit a hallgatók csináltak, valódi problémákkal foglalkozott, valódi embereket kérdeztek, valódi megoldásokat hoztak létre, és a megmérettetés is valódi volt, mert az elkészült projekteket nem az oktatók, hanem az amelandiak fogadták és kritizálták a fesztiválon. A kiállítás és a fesztivál helyszíne stílusosan egy helyi farmer pajtája volt.

A fenntarthatóság témaköre köré szervezett workshopok számára a négy településsel büszkélkedő Ameland tökéletes helyszín megőrzendő frissessége, természeti és kulturális értékei miatt, illetve azért is,

mert a sziget két korábbi települését előntötte a tenger, és a tengerszint alatti fekvése a továbbiak fennmaradását is veszélyezteti. Mind a kilenc workshop szorosan kapcsolódott a fenntarthatóság témakörén belül a „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” mottóhoz is. A műhelyek fókuszában az amelandi értékek fenntarthatósága és az emberiség jövője állt. Külön kihívást jelentett a multimédiás újságírás workshopok beillesztése a művészeti workshopok közé. A hallgatók mindenhol ott voltak, ahol történt valami a szigeten, mindenkivel beszéltek, és mindent leírtak, lefilmeztek és lefényképeztek, majd a közösségi médiában – Twitteren, Facebookon, Tumblr-en és WordPress blogban – ezeket közzé is tették. A Prezi felületén pedig interaktív térképen helyezték el a kétnyelvű (angol és holland) cikkeket a kiállításra, ahol egy hatalmas érintőképernyőn keresztül olvashattak magukról az amelandereket.

Albert van der Kooj, a projekt vezetője és Rétfalvi Györgyi az Island CQ Erasmus intenzív program „kalandról” az Európai Digitális Média Akadémia 2011-es Network konferenciáján is sikerrel számolt be, Fazekas Bence pedig a workshopján forgatott filmekből dokumentumfilmet készített, melyet a Magyar Televízió 2011-ben bemutatott. Az Erasmus intenzív program a projekt folytatását is támogatja. 2012 tavaszán a BKF-ről két oktató és 10 hallgató megy Lettországra multimédiás újságírás projekteket készíteni finn, lett és holland tanárokkal és hallgatókkal együtt. A tavaszi Erasmus kaland kulcsszava a „magánszféra” lesz.

PROJEKTEK A TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK ÉS ÜZLETI Tudományok TERÜLETÉRŐL

..... Transparency, Democracy and Global Governance – A European Perspective

(Átláthatóság, demokrácia és globális kormányzás – egy európai perspektíva)

Koordinátor intézmény: Universitatea De Vest Din Timisoara, Románia

Magyarországi partnerintézmény: Károli Gáspár Református Egyetem

Koordinátor: Komlósi Piroska

A 2005 nyarán megvalósult program a hollandiai Ede városában zajlott, a célja az volt, hogy hozzájáruljon a jövő szociológusainak és politológusainak, valamint média- és kommunikációs szakembereinek tudományos fejlődéséhez és tudatosságához az európai fejlesztési folyamatok, intézményi változások, társadalmi rendszerek és a teljes irányítás fényében. A projekt fókuszában a hallgatók és az oktatók kompetenciáinak fejlesztése állt. A szervezés java részét a helyi keresztyén főiskola végezte (Christelijke Hogeschool, Ede).

Országonként 8-8 diákból és egy-két tanárból álló csapat vett részt egy kéthetes nyári kurzuson. A média-tudománnyal foglalkozó szakemberek mellett más tudományágak – pszichológia, filozófia, üzleti tudományok – művelői is jelen voltak. A projekt részt vevő országai: Magyarország (Károli Gáspár Református Egyetem), Románia (Babes-Bolyai Tudományegyetem), Törökország (Istanbul Universitesi) és Hollandia (CHE).

A program újszerűségét Törökország mint nem EU tagország bevonása, valamint a viszonylag hosszú és intenzív program adta. A két hét során előadásokra, műhelyekre, szakmai vitákra, ötletelésre, megbeszélésekre és portfólió-készítésre került sor. A partnerség sokévi közös munkát alapozott meg, a következő időszakban hasonló, többhetes projektek valósultak meg Budapesten, Isztambulban és Temesvárott is, melyek szervezéséhez a helyi oktatók és diákok szabad kezet kaptak.

A projekt közvetlen kedvezményezettjei a partnerintézmények másod- és harmadéves hallgatói, oktatói, kutatói és szakértői voltak. Közvetetten a partneregyetemek is részesültek az előnyökből a kutatási konzorcium

um létrehozása, valamint a tantervfejlesztés által. Az interkulturális közeg a diákok számára kapcsolatteremtési és kommunikációs feladatokkal szolgált, a feldolgozott tudásanyagot kreatív, vegyes csoportokon alakuló munkaformában sajátították el. A résztvevők egy kapcsolati háló részei lettek, emellett oklevelet kaptak részvételük elismeréseképpen.

..... Developing Employability Skills and Exchanging Management Skills in a Simulated European Business Environment (MARKSIM 2010)

(A munkáltatók által igényelt készségek és menedzsment módszerek fejlesztése egy szimulált európai üzleti környezetben)

Koordinátor intézmény: Szolnoki Főiskola

Koordinátor: Dr. Kacsirek László

A konzorciumi partnerintézmények együttműködése 2005-ban kezdődött. A BUSINET éves konferenciáján született meg egy közös IP program ötlete. A Szolnoki Főiskola két finn, két francia és két belga főiskolával együtt elkészítette a pályázatot, amit a főiskola mint főpályázó nyújtott be. A program szakmai része egy számítógépes szimulációra épülő marketingstratégiai játék köré épült. A konzorcium első alkalommal 2006-ban nyerte el az Európai Unió támogatását a MarkSim elnevezésű program megrendezésére, melynek a Szolnoki Főiskola adott otthont 2007. március 14–25. között.

A szervezők 2010. március 16–26. között hat külföldi felsőoktatási intézmény (HOWEST – University College West Flanders és Katholieke Hogeschool Kempen, Belgium; Isik Üniversitesi, Törökország; Central Ostrobothnia University of Applied Sciences és Lahti University of Applied Sciences, Finnország; ESCIP – School of International Business, Franciaország;) részvételével már másodszor rendezték meg Szolnokon a *MarkSim2010* című marketingstratégiai versenyt. Intézményenként 10-10 hallgató vett részt a programban, akik hétfős, vegyes nemzetiségű csapatokban versenyeztek. A hallgatók kiválasztása előre meghatározott szempontok alapján történt, nyílt toborzást és meghallgatást követően.

Az IP alatt a hallgatók egy marketingstratégiai szimulációs játék, a Markstrat segítségével marketing, menedzsment és döntéshozatali ismereteiket bővíthették, valamint a különböző tudományterületeken korábban megszerzett tudásukat szintetizálhatták. A szimulációs játék során a hallgatók 10 munkacsoportban a Markstrat program segítségével termékeket fejlesztettek, illetve új termékeket vezettek be egy virtuális piacra, valamint döntöttek az alkalmazandó marketing és menedzsment stratégiáról, annak implementálásáról minden egyes döntési ciklusban. A hallgatóknak a játék elején, közben és a legvégén be kellett mutatniuk az elért eredményeiket, és meg kellett azokat indokolniuk. Az IP kiemelt célja a munkavállaláshoz szükséges készségek fejlesztése és elsajátítása volt, így a hallgatók munkáltatói és munkavállalói pozíciókban jelentek meg, állásokat pályáztak meg, illetve felvették a legmegfelelőbb munkatársakat. Megtanulhatták, hogyan tudnak hatékonyan kommunikálni akár munkáltatóként, akár munkavállalóként. A rendezvényt különböző szakmai programok is színesítették. Vállalatlátogatás keretében a magyarországi multinacionális cégek működésébe tekinthettek be a hallgatók.

Mi volt a rendezvény jelentősége? Amellett, hogy 70 hallgatónak jelentett életre szóló élményt és komoly, interkulturális szakmai tapasztalatot, kitűnő lehetőséget jelentett a főiskola hallgatói és munkatársai számára, hogy nemzetközi tapasztalatokat szerezzenek, megtapasztalják a nemzetközi teamben való munka nehézségeit és örömeit. Az IP Szolnok városának is nagyon fontos volt, hiszen a most diákként idelátogató külföldi fiatalok a jövő üzletbetei, a program keretében nemcsak a főiskolát, hanem Szolnok városát is megismerhették, az itt szerzett kellemes élményeiket magukkal vitték, és megosztották hazájukban másokkal.

..... **Combining Ethics, Environment and Profitability in Business (CEEP)**

(Etikus, környezettudatos és profitorientált gondolkodás az üzleti életben)

Koordinátor intézmény: Central Ostrobothnia University of Applied Sciences, Finnország

Magyarországi partnerintézmény: Óbudai Egyetem

Koordinátor: Prof. Medve András

A finn Central Ostrobothnia University of Applied Sciences (COU) szervezésében a német Niederrhein University of Applied Sciences (NUAS), a lengyel Poznan University of Technology (PUT), a német Gelsenkirchen University of Applied Sciences Bocholt Campus, Business Department és a magyar Óbudai Egyetem Keleti Károly Közgazdasági Karának részvételével valósult meg az öt finn koordinálású projekt egyikeként a „CEEP”, a 2010/11-es tanévben.

A finn IP-ben egy erős, éves prioritásnak megfelelő multidiszciplináris (mérnök- és közgazdászhallgatók) csapat nemzetközi és multikulturális tanulási környezetben ötvözi majd elméleti és gyakorlati tudását. A műszaki és gazdasági élet területeit vegyíti úgy, hogy közben erősödnek a hallgatók készségei a vállalkozások és az üzleti élet területén. A program hozzáadott értéke az, hogy a különböző területekről érkezett hallgatókat összehozza dolgoz fel olyan témákat, amelyek általában nem részei a hallgatók tanulmányainak.

Tapasztalatunk még csak az előkészítés, szervezés terén van, mert a pályázat 2011-ben nyert, és a kéthetes program 2012 februárjában lesz Finnországban. Ahol viszont már van tapasztalatunk, az az IP előkészítése, és ezt példaértékűnek tartjuk. A finn partnerek kiváló honlapot (<http://ceep.cou.fi>) készítettek, amely minden lényeges információt tartalmaz, valamint ezen keresztül kell online jelentkezniük a hallgatóknak. Október folyamán volt az indító értekezlet Németországban. Már ennek a helyszínnek a kijelölése is üzleti gondolkodásmódot mutatott, mert a két német, egy lengyel és egy magyar résztvevő számára sokkal gazdaságosabb volt Németországban tartani az előkészítőt, mint Finnországban.

Az egyik izgalmas téma a hallgatók kiválasztásának módja volt, amit az indító értekezleten átgondolva együttesen fogadtak el a résztvevők: meghatározták az előtanulmányi ismereteket, a szakokat, ahonnan a jelentkezőket várják, valamint a jelentkezés módját. A jelentkezőknek előbb ötoldalas angol nyelvű esszét kellett írni az IP valamelyik témakörével kapcsolatban, majd a hazai intézménynél szóban is meghallgatták őket. Az Óbudai Egyetemen kétszeres túljelentkezés volt; az öt legjobb hallgatónk utazhat februárban Finnországba.

A másik fontos témakör az oktatók feladatainak tisztázása volt, pontosan ütemezve, hogy ki, mikor és milyen feladatkörben vesz részt az oktatás során. A finnországi program szerves része lesz két üzemplátogatás, valamint egy gazdasági szimulációs játék, melyhez a szoftvert a finn partner bocsájtja az IP rendelkezésére. A program alatt az oktatók használhatják a „blackboard”-ot, azaz virtuális oktatási környezetet, ide feltölthetik anyagaikat is. Az előkészítő értekezlet tisztázott minden fontos technikai kérdést is, így az IP rendelkezésére álló pénzt, ezek felosztását, a részt vevő intézmények/hallgatók önrészt, a szállással, étkezéssel, kulturális programokkal kapcsolatos tudnivalókat. Megbeszéltük az IP értékelési, disszeminációs és fenntarthatósági kérdéseit is, de ezek realizálására természetesen csak később kerül sor. A jelenlegi fázisban azt reméljük, hogy maga az IP is olyan sikeresen működik, ahogy az előkészítés zajlik, és reméljük, hogy hallgatóinknak a megszerzett tudáson és a jó hangulatú élményeken túl kedvcsináló is lesz az Erasmus programban való egyéb részvétellel is.

..... **Business & Management, Competencies for small and medium sized enterprises in the transforming environment of the enlarged Europe**

(Kis- és középvállalkozások számára szükséges kompetenciák a kibővült Európa változó környezetében)

Koordinátor intézmény: Hogeschool Utrecht, Hollandia

Magyar partnerintézmény: Széchenyi István Egyetem

Koordinátor: Farkas Péter

A Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiuma a kétezres évek közepén csatlakozott először az Erasmus intenzív programhoz. Azóta minden évben részt vesz a kéthetes intenzív kurzusokon, melyet 2010-ben a hollandiai egyetem – Hogeschool Utrecht – szervezett. A programon Magyarországot és az egyetemet tízfős szakkollégiumi delegáció képviselte. A február 21-től március 6-ig tartó intenzív program az európai kis- és középvállalkozások gazdálkodásával kapcsolatos üzleti stratégiával foglalkozott, miközben próbálta erősíteni a nemzetközi párbeszédet és eligazodást Európa közgazdászhallgatói, egyetemei és kkv-i között. A kéthetes program során egy hétig egy üzleti szimulációs program segítségével, 4-5 fős nemzetközi csapatokban dolgozva (és egymással versengve) próbálhattuk ki, milyen egy vállalat vezetése, az üzleti döntések meghozatalának milyen következményei vannak. Minden nap elején fontos információkat kaptunk az iparági, gazdasági helyzetről, melyekre szükségünk volt a döntések meghozatalában: esetleg egy újabb beruházást kezdeményezzünk, vagy másik szegmenst célozzunk meg marketing kampánnyal, esetleg módosítsuk a terméket, stb. Komplex problémákkal szembesültünk, melyekre közösen kellett megoldást találnunk. Mindeközben a versenytársak reakcióira és döntéseire is figyelni kellett, hiszen azok is hatással voltak az iparágra, így a mi vállalatunkra is. Azon csapatok, melyeknek volt magyar tagja, nagyon szép eredményeket értek el, iparági első helyezett, valamint összesített versenyben első helyezett csapatok is voltak közöttük.

Számos előadást hallgattunk meg különféle témákban: kis- és középvállalkozások pénzügyi teljesítményéről, vezetési ismeretekről, interkulturális érzékenységről, vállalkozásfejlesztésről és innovációról, fenntartható fejlődésről, üzleti etikáról és kommunikációról. Az angol nyelvű előadások előadói a téma szakavatott képviselői voltak; nem csak a hollandiai egyetemről, hanem a partnerek országaiból, így Magyarországról is hívtak professzorokat és kkv-k képviselőit. Egy szakmai kirándulásra is volt lehetőségünk, mely során Hollandia környezetpolitikáját, a fenntartható környezetért tett kísérleteit ismerhettük meg egy gátrendszer közelében.

A program nagyon jó lehetőséget nyújtott arra, hogy szakmai ismereteink mellett idegen nyelvet is gyakoroljunk. Kipróbálhattuk, hogy milyen egy nemzetközi csapatban dolgozni, pl. érdekes volt megfigyelni, hogy a különböző szakmai és kulturális háttérrel rendelkező hallgatók hogyan közelítenek meg egy problémát. A verseny során kiderült, hogy a magyar hallgatók megállják a helyüket nemzetközi csapatban, új feladatok megoldásához kreatívan állnak hozzá. A program erősítette az európai orientációt a hallgatók, az egyetemek és a szakemberek között. 2012-ben a Széchenyi István Egyetem ad otthont az Erasmus IP-nek.

..... **Human-Centred Approaches in Biomedical Engineering**

(Emberközpontú megközelítés az orvosbiológiai mérnöki tudományban)

Koordinátor intézmény: Fachhochschule Wilhelmshaven Oldenburg Elsfleth, Németország

Magyar partnerintézmény: Óbudai Egyetem

Koordinátor: Dudás Mária, főiskolai docens

Az intenzív program napjaink egyik kiemelten fontos tudományterületével foglalkozik, azaz a mérnöki tudományok és az orvostudomány kapcsolatával. A háromhetes intenzív program „Emberközpontú megközelítés az orvosbiológiai mérnöki tudományban” címmel öt modulba szerveződik: célja, hogy bevezetést és áttekintést adjon a modern orvosi eszközök használatával kapcsolatban, bemutassa az elektronikára, a képfeldolgozásra, a finommechanikára épülő korszerű technológiákat, valamint a műszaki megközelítésen túl a tudomány humán területébe is betekintést nyújtson. A cél az, hogy a résztvevők betekintést nyerjenek a mérnöki munkának a technikai, közgazdasági, etikai, társadalmi, interkulturális és biztonsági aspektusaiba; és a diákok megtanulják, hogyan integrálják ezeket a szempontokat, és hogyan hozzák létre ezeket az Európa-szerte forgalmazott eszközöket.

Ennek a nagyon izgalmas területnek az orvostudomány területén működő, kiváló és sok éve együttműködő főiskolák/egyetemek a tagjai. A partnerség sokrétűsége példamutató: az intézményeknek nem csak IP, hanem egymás közti Erasmus bilaterális kapcsolatuk is van. Ez lehetőséget teremt arra, hogy az IP-hallgatók tanulmányaikat Erasmus cserediákként folytassák valamelyik partnerintézménynél, és biztosítja az intenzív programon kívüli oktatócserét is. A program során 17 különböző tématerületet dolgoznak fel a hallgatók úgy, hogy érdeklődési, illetve szakterületüknek megfelelően választhatnak, mely területet kívánják vizsgálni. Dél-előtt előadások, délután pedig csoportmunkában zajló feladatok vannak, a közös munka nyelve az angol. Egy-egy témakör feldolgozása egy hét, és minden téma írásbeli vizsgával zárul. Így a hallgatók jegyet és kreditet szereznek, melyeket a küldő intézmények beszámítanak.

Pedagógiai szempontból kiemelendő, hogy a részt vevő 60 hallgató (10 európai országból) nemzetközi csoportokba osztva dolgozik, így a feladatokat – akár csak az iparban – nemzetközi teamekben kell megoldani. A másik fontos dolog, hogy a mérnök hallgatóknak az utolsó hétre – szintén teammunkában – poszter előadást kell készíteniük. Itt a humán terület érvényesül, és olyan kényes kérdésekről kell az előadást elkészíteni, mint például az eutanázia, az abortusz, a klónozás, a szervadományozás vagy az AIDS.

Minden évben kétnapos előkészítő találkozót tartunk valamelyik partnernél. Ez a tárgyevi tartalmi előkészítésen túl betekintést nyújt a vendéglátó egyetem laborjaiba, személyes kapcsolatot biztosít az oktatók, valamint a nemzetközi irodák felelősei között. Az előkészítőn vitatjuk meg a témaköröknek megfelelő heti választható kurzusokat, elkészül az oktatók időbeosztása, tisztázzuk az anyagi kereteket és a felhasználás feltételeit.

A projekt honlapja (www.fh-oow.de/fbi/studium/icbmt/10/?_mdi=0) 2003-ig visszamenőleg tanévenként részletesen mutatja be az adott év programját, oktatóit, eseményeit, eredményeit. A programot nem csak a részt vevő oktatók és szervezők értékelik, hanem a hallgatók is, akiknek észrevételei, gondolatai, igényei beépülnek a következő év programjába.

Egy intenzív program három évig tarthat. Itt az együttműködés 2002-ben kezdődött, azóta koncepcionálisan folyamatosan megújul, változik a koordináció, és megújul a tematika, illetve bővül a partnerség. A helyszín mindig azonos, a kiváló laborfelszereltséggel bíró németországi Wilhelmshaven. A koordinálást háromévente valamelyik projektpartner veszi át. Általánosan elmondható, hogy a projektmenedzsment kiválóan működik.

Az Óbudai Egyetem büszke rá, hogy az IP-n részt vevő hallgatói jelentős százaléka folytatta tanulmányait Erasmus keretein belül német vagy holland partnerüknél. (Közülük került ki Németh Gergő is, aki a kétmilliomodik Erasmus hallgató ünnepségen Magyarországot képviselte.)

..... **Ecological and Innovative Automotive Solutions**

(Környezettudatos és innovatív autógyártási megoldások)

Koordinátor intézmény: KdG, Karel de Grote Hogeschool, Belgium

Magyar partnerintézmény: Kodolányi János Főiskola

Koordinátor: Kovács Tibor

A 2012 elejére (február 26. – március 9.) tervezett Erasmus intenzív program témája a környezettudatos és innovatív autógyártási megoldások. Arra keresi a hat ország 64 hallgatója, 16 oktatója és több külső szakembere a választ, hogy miként tudják a fenntarthatóság jegyében a jövőbeli kommunikációs szakemberek megváltoztatni a fogyasztói magatartást az autóipar területén. A Kortrijkban (Belgium) tartandó program partnerintézményei: a belga Karel de Grote Hogeschool mint koordinátor, a belga Howest, University College West Flanders, a spanyol Universidad CEU Cardenal Herrera, a holland Hanzehogeschool Groningen, hazai színeken a Kodolányi János Főiskola, az osztrák FH Joanneum Kapfenberg, a finn Turun Ammattikorkeakoulu és a portugál IPP – ISEP.

A jövő autóinak pozitív megítélése már nem a nagy teljesítményből fog származni, hanem az ökológiai hatékonyságból, ezért az iparág kommunikációja és az autógyártás kihívások elé néz. Az intenzív program alatt az autógyártás lehetőségeit és a hatékony kommunikáció eszközeit felhasználva próbálnak a résztvevők választ adni arra a kérdésre, hogy miként lehet az innovatív, ökológiailag hatékonyabb gépjárműveket értékesíteni. A 12 nap alatt 30 kommunikációs szakos és 30 autó-mérnök szakos hallgató fog közösen, multikulturális csoportokban azon dolgozni, hogy a legcélszerűbb kommunikációs tervet írja meg a témáról, amely a kapcsolódó technológia és a marketing eszközein alapul. A cél az európai autótársaságok, fogyasztók gondolkodásának megváltoztatása, az ökológiailag hatékony autotechnológia népszerűsítése. Ennek a nemzetközi csoportmunkának lesznek részesei a Kodolányi János Főiskola Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszékének vállalkozó szellemű hallgatói.

A program első felében hallgatói csoportok bemutatkoznak egymásnak, ki-ki a saját szakterületére és kultúrájára fókuszálva. A második részben pedig a különböző szakos hallgatók vegyes csoportokat alkotva dolgoznak, megismerik a feladatul kitűzött technológia műszaki előírásait és részleteit, valamint kidolgozzák a lehetséges marketingkommunikációs tervet. Ehhez hagyományos, innovatív és közösségi média eszközöket is igénybe vehetnek. A végső fázisban minden csoport egy szakmai zsűrinek mutatja be a projektmunkáját, amelyet a szakma jeles képviselői és a konzorciumban levő felsőoktatási intézmények oktatói alkotnak. A projekt keretében a tervek szerint a BMW, a VW, illetve a Toyota autógyár szakemberei is megosztják gondolataikat a hallgatókkal, hogy ezáltal még autentikusabb forrásból tudjanak ötleteket és motivációt meríteni.

A programra a hallgatóknak egy rövid hatástanulmánnyal kell készülniük, ami az ökológiailag hatékony autotechnológiára és üzemanyag-felhasználásra vonatkozik. Esettanulmányok, workshopok és mini-konferenciák keretében dolgoznak majd a hallgatók, csapatmunkában. A tanulás és a munka mellett szabadidős, kulturális és egyéb közös programok is színesítik a 12 napos programot Kortrijkban, a belga kisváros egyetemi kampuszán.

PROJEKTEK A MEZŐGAZDASÁG TERÜLETÉRŐL

***** Safeguarding and Promoting Interests in the Agro-Food Industry – Experience and Perspectives in Europe

(Mezőgazdasági érdekvédelem és érdekképviselet – európai tapasztalatok és perspektívák)

Koordinátor intézmény: Szent István Egyetem

Koordinátor: Dr. Tarr Zsuzsanna

A Szent István Egyetem harmadik alkalommal adott otthont ennek az Erasmus intenzív programnak 2011. június 19. és július 2. között. A Szent István Egyetem koordinálta a hároméves programot, amelynek lezárásaként a mezőgazdasági érdekvédelemről, az érdekképviseletről és lobbiról rendeztünk egy eseményt. A hallgatók megtanulhatták, hogy az Európai Unió új és kis tagországai hogyan tudják mezőgazdasági érdekeiket a lehető legjobban érvényesíteni, milyen lobbitevékenységet kell folytatni ahhoz, hogy a bizottsági és tanácsi üléseken a lehető legjobb alkupozícióba kerüljenek.

A konzorcium négy partneregyeteméről – University of National and World Economy (Bulgária), Ecole Supérieure d'Agriculture d'Angers (Franciaország), Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Lengyelország), Slovak University of Agriculture in Nitra (Szlovákia) – 11 hallgató és 5 vendégoktató érkezett Gödöllőre. Az öt külföldi vendégelőadón kívül a Vidékfejlesztési Minisztérium is képviseltette magát: Dr. Páczay György az Európai Unió intézményrendszeréről, az egyes testületek szerepéről és a jogalkotási folyamatokról, míg Béki Nándor a Közös Agrárpolitikáról (KAP), valamint az EU döntéshozatali mechanizmusáról beszélt. Dr. Fehér István „Európai politika a fenntartható mezőgazdaság tükrében” című előadását követően Oláh Endre bemutatta a MOSZ (Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége) szerepét az érdekképviseletben, illetve a Közös Agrárpolitika döntéshozatali mechanizmusában. Weisz Miklós, az AGRYA (Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége) képviselőjében felvázolta a fiatal gazdák helyzetét az EU-ban, valamint beszélt a szövetségük szerepéről a KAP-reformban, Madarász István (SZIE) pedig a KAP jövőjéről, az új gazdasági kihívások következtében szükségessé vált reformokról értekezett.

A vendégelőadók közül Dimuth Nambuge (Szlovákia) a külföldi működő tőke és az élelmiszer-ellátási lánc kapcsolatáról Közép-Kelet-Európában, Dr. Miroslava Rajcaniova (Szlovákia) a bioüzemanyag élelmiszerárakra gyakorolt hatásáról, Angelle Postolle (Franciaország) a KAP reformokról, illetve Anne Gaume a Közös Agrárpolitikának az EU agrárszektorra gyakorolt hatásáról tartott előadást. Dr. Diana Kopeva a mezőgazdaság multifunkcionalitását mutatta be a fenntartható fejlődés tükrében, külön kiemelve az élelmiszerbiztonságot.

A munkanyelv az angol volt, mely elősegítette a hallgatók nyelvi kompetenciáinak fejlődését is. A köszöntő és a személyes bemutatkozás után a hallgatók – előzetes otthoni felkészülést követően – csoportos prezentációik keretében mutatták be saját országuk agrárhelyzetét, majd jó hangulatú csapatépítésként ízelítőt kínáltak hazájuk jellegzetes ételeiből, így az ismeretszerzés mellett egyúttal gasztronómiai élményekben is részesülhetek a hallgatók.

Az elméleti oktatáson és a kommunikációs tréningen túl a program részét képezte egy vidéki gazdaság meglátogatása is Hatvanban, valamint Kozárdon. A hatvani gyümölcsfarm meglátogatása után Kozárdon az ottani LEADER Központ munkájába nyertek betekintést a hallgatók.

Az intenzív kéthetes program végén a csapatmunkában elkészített záró feladat a résztvevők magas szintű kooperatív készségéről adott tanúbizonyságot: a hallgatók által alkotott „tagállami szakértői delegációk” egy szimulált Európai Unió Tanácsa ülésen vettek részt, ahol a két hét alatt elsajátított ismeretek segítségével az általuk összegyűjtött adatokra alapozott véleményüket adták elő.

***** Passive House Concept

(Passzív Ház)

Koordinátor intézmény: Université de Reims Champagne-Ardenne, Franciaország

Magyar partnerintézmény: Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar

Koordinátor: Pandula András, IP projektmenedzser, építészmérnök, rehabilitációs szakmérnök, főiskolai adjunktus

2010. április 11. és május 1. között intenzív programot rendeztünk Reimsben Franciaország, Dánia, Litvánia, Észtország és Magyarország 1-1 egyetemének partneri együttműködésében, 60 diák részvételével. A Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karáról tíz diák vett részt. A program két szempontból újszerű az új szakmai, „passzív ház”-elvek elsajátítása mellett: a csapatmunka lehetőséget nyújt a különböző szakmai előképzettségű hallgatók kooperatív, szakmai munkájára, a projektalapúság pedig segít a már megismert elvek gyakorlatba illesztésében, azok bizonyos szituációkban történő realitásának, költséghatékonyságának megítélésében. A program oktatási célja projektalapú oktatás és műhelymunka keretében a passzív ház tervezési és kivitelezési elveinek elsajátítása, és az elvek épület-felújítások során történő alkalmazása. A workshop célja továbbá a hallgatók szakmai együttműködési képességének, valamint a mérnöki, illetve nemzetközi kooperatív munkához szükséges kompetenciáinak fejlesztése volt.

A workshop során egy ötemeletes, előre gyártott, nagyblokkos épület energiatudatos, „passzív ház” elveinek megfelelő felújítását kellett megtervezni csapatokban. Az ötfős csapatok az egyetemek egy-egy hallgatójából álltak össze, így különböző nyelvű és kulturális háttérű hallgatók dolgoztak szorosan együtt úgy, hogy a szakmai előképzettségük és háttérük is különböző volt. (A magyar hallgatók mellett az észtek bírtak még építészmérnök előképzettséggel.)

A projektalapú oktatás és műhelymunka az alábbi témakörök mentén zajlott: zöld és fenntartható építési módszerek és anyagok, tervezési-építési elvek; épületenergetikai (szimulációs programok, hőhidak modellezése, energia-számítások) és CO₂-kibocsátási érték számítás; szolár fűtési rendszerek; alternatív szellőztetési rendszerek, hőcserélők; hőszivattyús fűtési rendszerek; épületszerkezeti tervezés és költségelemzés.

A projektmenedzsmet az öt egyetemről delegált személyekből állt. Az Ybl Építéstudományi Karról egy fő vett részt a projekt előkészítésében és lebonyolításában (hallgatók pályáztatása, utazásszervezés, általános és szakmai felkészítés, hallgatók fogadó országban történő mentorálása, elszámolási és beszámolási feladatok elvégzése) a kari Erasmus koordinátor adminisztratív támogatása mellett.

Az intenzív program zárásaként a csoportok a csoportmunkában elért eredményeikről prezentációt tartottak, melyet az oktatókból álló szakmai zsűri értékelt. A projekt megerősítette az épített környezet alakításában részt vevő szakmák kooperatív munkáját, és valamennyi diákunk kimagasló munkát végzett.

**Az Erasmus
intenzív programok
továbbfejlesztésének
lehetőségei**

A programok kidolgozása, előkészítése és megszervezése rengeteg munkával és költséggel jár. A megvalósítást hosszas szakmai munka előzi meg. Ugyanakkor problémát jelenthet a programok fenntarthatósága a hároméves maximális támogathatósági időszak után. Sajnos ritkán fordul elő, hogy a konzorcium saját erőből finanszírozni tudja a projekt folytatását. Pedig a konzorciumokkal szemben elvárás, hogy tudatosan úgy fejlesszék ki a tananyagot, hogy annak bizonyos részei könnyen integrálhatók legyenek a meglévő oktatási programba, és könnyen kiegészítsék az adott intézmény által kínált képzést. Éppen ezért érdemes végiggondolni, hogy a projektek milyen egyéb forrást tudnak bevonni a hároméves ciklus után, milyen más formában tud továbbműködni a program. A sikeres és jól működő projektek gyakran túlnőnek az intenzív program keretein, így akár integrált tanulmányi programok kezdetét jelenthetik. Közös képzések indításában egyre több intézmény érdekelt, egy eredményes intenzív program a bölcsője lehet ennek a törekvésnek.

A következőkben azt szeretnénk bemutatni, hogy milyen egyéb kapcsolódási pontok vannak más programokkal, és milyen lehetőségei vannak annak, ha más irányba szeretne elmozdulni a konzorcium. Íme, néhány lehetőség.

Az Európai Bizottság által központilag kezelt **Erasmus centralizált pályázatok** többféle célhoz nyújtanak támogatást. Az Erasmus többoldalú projektek a felsőoktatási intézmények egymás közötti vagy más érintett felekkel megvalósított együttműködését támogatják. A pályázóknak öt prioritás közül kell választaniuk: 1) a *felsőoktatási intézmények és vállalkozások közötti együttműködések* prioritást választók a felsőoktatási intézmények és a felsőoktatáson kívüli partnerek, azaz vállalkozások, szakmai szervezetek, kereskedelmi bankok, kereskedelmi kamarák, szociális partnerek, helyi/regionális szervezetek közötti együttműködést támogatja. 2) A *felsőoktatás szociális dimenziója* prioritást választók az elnevezésből adódóan szociális témákban kaphatnak támogatást. A támogatás célja a felsőoktatásban alulreprezentált csoportok, illetve a tanulás nem hagyományos formáit választók felsőoktatáshoz való hozzáféréseinek javítása. Az alulreprezentált csoportok nyomán követésére szolgáló rendszerek kidolgozása, a felsőfokú tanulmányaikat befejezők arányának növelésére vonatkozó stratégiák kidolgozása, a részképzésekre vagy távoktatásra vonatkozó rugalmas szabályok kidolgozása is e pri-

orítás kiemelt témái közé tartozik. További prioritásai a programnak 3) a *mobilitási stratégiák és a felsőoktatási mobilitás útjában álló akadályok felszámolása*, illetve 4) a *felsőoktatás modernizálása*. Ez utóbbihoz tartozik a diplomások foglalkoztathatóságának értékelése és javítása, illetve az európai szintű minőségbiztosítási együttműködés ösztönzése. Végül 5) a *kiválóság és innováció ösztönzése* prioritás az oktatás, kutatás és innováció tudásháromszögére irányuló tevékenységek támogatására irányul, ezen belül az oktatás és a kutatás kapcsolatának erősítésére, valamint a vállalkozó szellemű gondolkodás ösztönzésére. További centralizált pályázattípus az Akadémiai hálózatok és a Kiegészítő tevékenységek, ez utóbbi konferenciák, szemináriumok, tanulmányok szervezését támogatja.

Az **Erasmus Mundus** közös képzések Európán kívüli intézményekkel történő együttműködésekhez nyújtanak támogatást. A program közös mester- és doktori szinten működő képzések létrehozását támogatja. A közös képzést több felsőoktatási intézmény konzorciuma hozza létre, de a képzésben egyéb szervezetek is közreműködhetnek. A képzésekre felvételt nyert hallgatóknak tanulmányaik ideje alatt el kell tölteniük egy-egy félévet a konzorcium néhány tagjánál. Az Erasmus Mundus közös képzésekre a képzés hallgatói ösztöndíjat is kaphatnak. Erasmus Mundus közös képzések az európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények közötti együttműködést kívánják elősegíteni annak érdekében, hogy a felsőoktatási intézmények magas színvonalú oktatással kiváló szakembereket képezhessenek. A hallgatók/doktoranduszok a képzés befejeztével közös, kettős vagy többes diplomát kapnak.

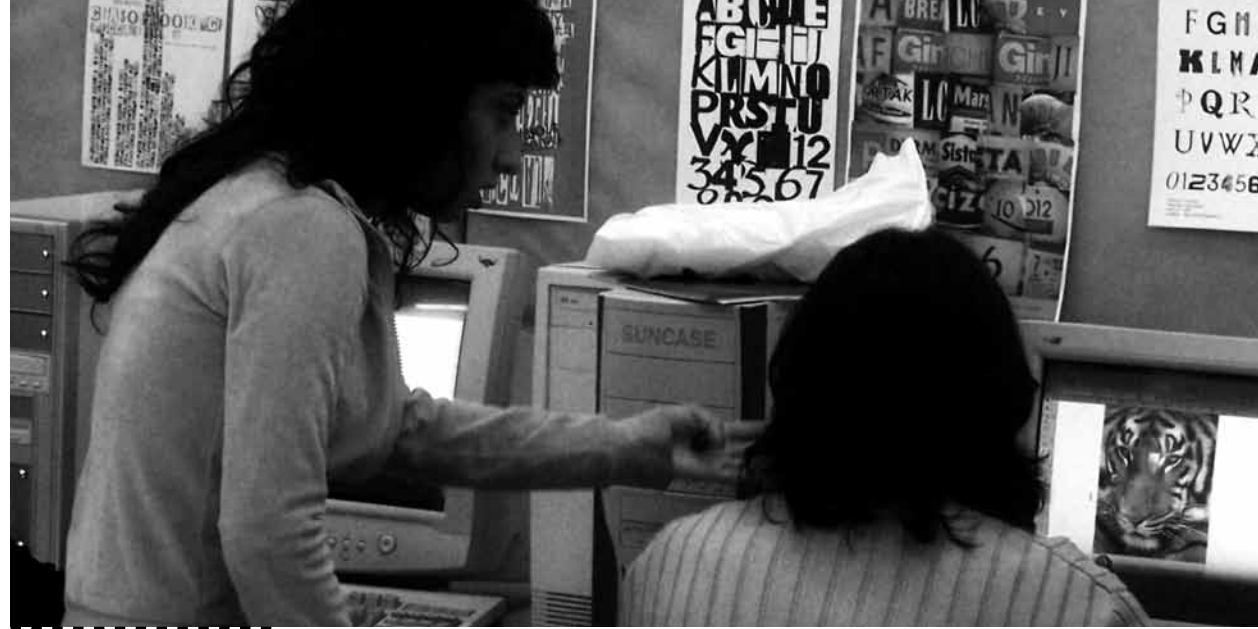
A **Tempus** program az Európai Unió és harmadik országok együttműködését támogatja. A program célja a részt vevő országok közötti együttműködések keresztül a felsőoktatási rendszerek fejlesztésének támogatása. Ez megvalósulhat tantervi reform, irányítási reform, valamint a felsőoktatás és társadalom közötti együttműködés fejlesztésének formájában.

A **Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram (CEEPUS)** az Európai Unió és Közép-, Kelet-, valamint Dél-Európa országai közötti együttműködést segíti elő. Hallgatók és oktatók CEEPUS hálózatokon belül történő mobilitását, és speciális kurzusok létrehozását támogatja. Az intézmények közötti együttműködés révén oktatási modulfejlesztésre, tantervfejlesztésre és a későbbiekben közös képzések indítására is van lehetőség.

Erasmus intenzív programok

Az intenzív program (IP) olyan rövid tanulási program (10 folyamatos teljes naptól 6 hétig terjedő, adott szakterülethez kapcsolódó munka), amely e közös program keretében összeköti a hallgatókat és legalább 3 ország felsőoktatási oktatóit a következő célok érdekében:

- ösztönözze olyan specializált tárgyak hatékony és multinacionális oktatását, amelyek tanítására a felsőfokú oktatási intézményekben egyébként nem, vagy csak nagyon korlátozott mértékben lenne lehetőség;
- lehetővé tegye a hallgatók és az oktatók számára, hogy multinacionális csoportokban dolgozzanak, és hasznosítsák a speciális tanulási és tanítási feltételek előnyeit, amelyek az egyedülálló intézményekben nem lehetségesek, továbbá hogy új perspektívából tanulmányozhassák a tanult tárgyakat;
- az oktatók számára lehetőséget nyújtson, hogy nézeteket cseréljenek a tanítással és új tantárgyi alkalmazásokkal kapcsolatban, és nemzetközi tantermi környezetben próbálják ki a tanítási módszereket.

Az IP jellemzői a következők:

- nem állhat kizárólag kutatási tevékenységekből vagy konferenciákból, hanem valami jelentősen újat kell kínálnia a tanulási lehetőségek, a készségfejlesztés, az információkhoz való hozzáférés szempontjából a tanárok és a diákok számára egyaránt, és elő kell segítenie a tantervfejlesztés valamely elemét;
- erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a hallgatók munkáját beszámítsák, lehetőleg ECTS-kreditek (vagy azzal egyenértékű kreditek) formájában;
- az IP-kkel szemben elvárás, hogy IKT-eszközöket és szolgáltatásokat használjanak az IP előkészítésének és nyomon követésének elősegítésére, ezzel hozzájárulva a fenntartható tanulási közösség kialakításához az adott szakterületen;
- az oktatók és hallgatók aránya garantálja az aktív részvételt az órákon;
- a programok fokozottan multidiszciplináris megközelítést alkalmaznak, és a különböző tudományágak hallgatóinak együttműködését szorgalmazzák;
- a tantárgyakkal kapcsolatos kompetenciák tanulási eredményei mellett az IP-knek a transzverzális kompetenciák átadását is elő kell segíteniük.

A pályázat benyújtásával kapcsolatos további tudnivalók:

- Az IP lehet egyszeri tevékenység, de korlátozott számú évig ismétlődhet is (a finanszírozás maximális időtartama három egymást követő év, ezekre évente kell pályázni).
- A pályázatokat az összes partner nevében az IP-t koordináló intézmény országának nemzeti irodájához (Magyarországon a Tempus Közalapítványhoz) kell benyújtani.
Azonos vagy nagyon hasonló kapcsolatokkal, illetve témával rendelkező IP-k csak egy nemzeti irodánál adhatják be a pályázatukat az Egész életen át tartó tanulás programjának 2011–2013-ra vonatkozó általános pályázati felhívása értelmében.
- Az IP-ben részt vevő összes felsőfokú oktatási intézménynek rendelkeznie kell Erasmus Iránytűvel (EUC – European University Charter).
- Az IP-résztvevők (oktatók, első, második és harmadik ciklusban tanuló hallgatók) kiválasztását az IP-konzorcium hajtja végre.
- Speciális igényű hallgatók és oktatók speciális támogatásra pályázhatnak, miután elfogadták jelentkezésüket egy IP-n való részvételre.
- Legalább 10 olyan hallgatónak kell részt vennie a kurzuson, akik más országokból utaznak oda, mint ahol az IP zajlik.
- A tevékenységi tervnek legalább 10 folytonos munkanapon zajló, a szakterülethez kapcsolódó munkát kell tartalmaznia (virtuális együttműködés, mint pl. az IP részét képező e-learning, nem a tárgyjal kapcsolatos munkával töltött hétvége/napok vagy a csak kulturális tevékenységekkel töltött napok ebbe nem számítanak bele).
- Legalább egy részt vevő intézménynek az Európai Unió egy tagállamában kell működnie.
- Az IP tervezett helyszíne olyan ország, amely jogosult az LLP-ben való részvételre.
- A tevékenység megkezdésének leghamarabbi időpontja adott év szeptembere.

További információkért és az aktuális határidőért látogasson el honlapunkra:

www.tka.hu >> **Pályázatok** >> **Erasmus** >> **Erasmus intenzív programok**

Az Európai Bizottság *Egész életen át tartó tanulás* programjának négy alprogramja lefedi az oktatás és képzés minden szintjét: a Comenius a közoktatás, a Leonardo a szakképzés, az Erasmus a felsőoktatás, a Grundtvig pedig a felnőttoktatás területén támogatja a különböző kezdeményezéseket, nemzetközi együttműködésekkel. A programról és a pályázati lehetőségekről részletes információ a Tempus Közalapítvány honlapján található:

www.tka.hu >> **Pályázatok** >> **Egész életen át tartó tanulás program**

Impresszum

Összeállította és szerkesztette: Hlavatý Ildikó

A kiadvány elkészítésében közreműködtek:

Cseke Bettina, Dányi Andrea, Kurucz Katalin

Kiadványszerkesztő: Baukó Bernadett, Vilimi Kata

Kiadja: Tempus Közalapítvány, 2011

A kiadásért felel: Tordai Péter, igazgató

Nyomdai kivitelezés: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

Kiadványunk megjelenését a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Tempus Közalapítvány

1093 Budapest, Lónyay u. 31.

Postacím: 1438 Budapest 70, Pf. 508.

Infóvonal: (061) 237 1320

E-mail: info@tpf.hu

Internet: www.tka.hu

Egész életen át tartó tanulás
program

Oktatás és kultúra

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY